Олег Проців

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ВОЛОНТЕРСЬКИМ РУХОМ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД МИСЛИВСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ГАЛИЧИНІ

Неспокій в Україні, викликаний подіями на Сході та російською агресією, спонукав нас – її громадян переглянути своє відношення до українського війська. Сьогодні хай навіть примарна можливість розв'язання Третьої Світової війни робить українських вояків захисниками миру не лише в Україні, але й в Європі. Такого сплеску народної пошани та підтримки армії не пам'ятають ні народжені в СРСР, ні у незалежній Україні. Прості містяни та селяни збирають для вояків і амуніцію, і їжу, і одяг. Всі ці події нагадують довоєнну тривогу Польщі 1939 року, коли не існувало жодної організації, яка б не підтримувала армію, щоб зберегти хиткий мир. Особливо відзначались місцеві громади, для яких це була можливість виявити свій патріотизм, зміцнити дух народу. 1 січня 1938 року Польська мисливська спілка виступила з ініціативою збирати використані патрони (гільзи) від гладкоствольної і нарізної зброї для потреб армії. Її клич «Використані набої – у фонд народної оборони» знайшов відгук по всій території. Адже метал, з якого виготовлялась зброя, Польща взагалі не виробляла. Для мисливців це взагалі не складало труднощів, оскільки до цього часу всі використані гільзи викидали на смітник або їх збирали хлопці з нагінки, щоб продавати браконьєрам або торгівцям-євреям. Останні навіть влаштували собі успішний бізнес: купували всі запропоновані гільзи, сортували відповідно до калібру і продавали. Нова гільза коштувала 15 грош, а стріляна – лише 2-3 гроші, проте кожна має 2 грами чистої міді. Якщо рахувати, що в середньому кожен мисливець щороку купує 200 набоїв, а мисливців у Польщі було на той час 50 тисяч, то вони витрачають 10 млн патронів, тобто, 20 тонн міді [1]. Слід додати, що у довоєнній Польщі був дуже розповсюджений стрілецький спорт, а на стрільбищах використовували дуже багато набоїв, що становило ще додаткових 50%. Однак, Східна частина Польщі, тобто, наші землі не надто активно приймали участь у цій акції. Тож керівники полювань отримували від товариства інструкції, як на належному рівні організувати збір гільз після полювання. Для цього призначали відповідального хлопця з нагінки, який після кожної нагінки підходив до всіх мисливців та забирав у них гільзи [2]. Польська спілка мисливських товариств організувала випуск спеціальних мішечків з написом «Фонд народної оборони», які роздала власникам великих мисливських господарств, де після полювання слід було складати гільзи [3].

Майор Генрик Піхета з Коломиї зобов'язував мисливців здавати використані гільзи у найближчий воєнний гарнізон, про що отримували відповідну квитанцію. Такий механізм збору був погоджений відповідним наказом Міністерства оборони Польщі [4]. Крім того,

заклики до мисливців про допомогу армії лунали зі шпальт мисливської періодики. Зокрема, у газеті «Ловець польський» закликали не лише здавати гільзи на металолом у фонд народної оборони, але й таким чином боротись з браконьєрством [5]. Пропонувалось спеціально пошкоджувати гільзи для здачі, бо траплялись випадки, коли нечисті на руку воєнні перепродували їх мисливцям, адже гільзу можна використовувати два-три рази [6].

Польська спілка мисливських товариств організувала друк листівок, які вкладали у кожну пачку готових патронів з нагадуванням здавати використані патрони у фонд народної оборони [7].

Міністерство зв'язку звільнило від оплати поштові відправлення у фонд народної оборони. Фактично з початку 1939 року мисливці отримали право відправляти свої дари безкоштовно до «Фонду народної оборони», що знаходився за адресою: Варшава, вул. Маршалковська, 17 [8]. Проте у фонд здавали кошти не лише польські мисливці. Відомо, що бельгієць Шольберг надіслав раритетну мисливську рушницю, яку в подальшому було продано на спеціалізованому аукціоні [9]. Долучались до підтримки армії й діячі мистецтва. Відомі виконавці, як і на даний час українські митці, давали концерти, кошти від яких йшли у фонд оборони [10]. А Краківська філія літераторів вирішила, що кожен літератор повинен написати вірш або новелу, гонорари за які направлялись у фонд. Також літераторам було запропоновано безоплатно організувати і взяти участь у літературних читаннях [11].

Висновки:

Органам державної влади необхідно використати позитивний історичний досвід Галичини при організації волонтерських рухів в організації заходів, спрямованих на національну безпеку та правопорядок держави. Врахування професійної приналежності осіб при залученні до волонтерської діяльності сприяє вмотивованості залучених та покращує ефективність їхньої роботи. Зокрема, мисливців можна використовувати для підтримки правопорядку у місцях їх постійного проживання, враховуючи їхній професійний потенціал – вправне володіння зброєю.

Використана література

1. Kalendarz myśliwski na 1939 rok. – Warszawa: Polski związek Stowarzyszeń łowieckich, 1939. – s. 216-218.
2. Złom myśliwski na F.O.N. // Łowiec – 1939. – № 17-18. – S.56.
3. Ku uwadze pp. własciciеli łowisk i prowadzących polowania // Łowiec Polski – 1938. – № 36 . – S.737.
4. Zbiórka łomu myśliwskiego na f. o. n. //Łowiec – 1938. – № 8 . – S.59.
5. Echa artykułu „złom myśliwski na f.o. n. //Łowiec Polski – 1938. – № 4 . – S.69.
6. Władyslaw Zabiello oddawajmy łuski na fundusz obrony narodowej //Łowiec Polski – 1938. – № 16 . – S.323-324.

7. Zbiórka na f. o. n. // Łowiec Polski – 1939. – № 1 . – S.32.
8. Składaimy dary na F. O. N. // Łowiec Polski – 1939. – № 10. – S.317.
9. Dar przemysłowca belgijskiego na fundusz obrony narodowej w polsce // Łowiec Polski – 1939. – № 13. – S.419.
10. Artyści lwowa na FON // Gazeta lwowska. – 1939. – № 86. – S.2.
11. Literaci krakowscy na F. O. N. // Gazeta lwowska. – 1939. – № 99. – S.3.

Проців О.Р. Модернізація системи державного управління волонтерським рухом: історичний досвід мисливських організацій у Галичині // Модернізація системи державного управління: теорія і практика [Text] : матер. Наук.-прак. Конф. За між нар. уч (9 жовтня 2015 р., Львів) / за наук. Ред.. чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпінцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. – С. 65-67.